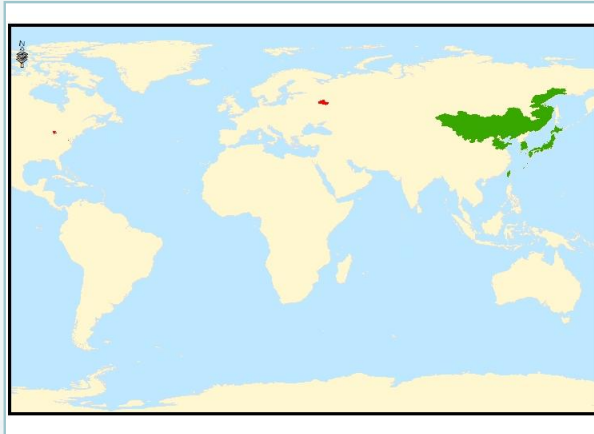




Asiatisk askepraktbille *Agrilus planipennis*

faktaark



Asiatisk askepraktbille er en fremmed art i Europa og Nord-Amerika og en stor trussel for alle arter asketrær (*Fraxinus* spp.). Arten er på frammarsj og larver i veden fører til at trærne dør. På under ti år er det estimert at billen har ødelagt over 20 millioner trær i Nord-Amerika. Arten er så langt kun funnet i Russland i Europa, men spres raskt og er en stor trussel for ask og skog i Europa.

Status
Dørstokkart. Risikovurdering 2012: Høy risiko (HI)



Kjennetegn

Asiatisk askepraktbille tilhører greinpraktbillene (Buprestidae, Agrilinae) og har metallisk koppergrønn farge, lengde 7-15 mm og bredde 3-3,4 mm. Kroppen er avlang og de svarte eller kopperfargede øynene er nyreformede og dekker det meste av siden på det flate hodet. Asiatisk askepraktbille har fire larvestadier og de blir 26-32 mm lange. Larvene har en kremhvitt farge, kroppen er avflatet og det brune hode er ofte trukket inn i den vide framkroppen slik at kun kjevne er synlige. Voksne biller lager distinkte D-formede utgangshull i barken på stammen, røtter og grener. Vi har flere hjemmehørende arter av greinpraktbiller og sikker artsbestemmelse må gjøres av ekspert.

Utbredelse

Nordøst Kina, Russland, Japan, Korea, Mongolia, Taiwan, Canada og USA. Arten hører naturlig hjemme i Øst-Asia og er blitt introdusert til Nord-Amerika trolig med godsskip hvor den ble registrert for første gang i 2002 i Michigan. Arten har trolig etablert seg noen år tidligere og finnes i dag i store deler av USA og Canada. I Europa er arten blitt funnet i den europeiske delen av Russland hvor den på ti år har spredt seg raskt fra Moskva. Arten spres med ved- og tretransport, og voksne biller er gode flyvere.

Biologi

Asiatisk askepraktbille lever på ask (*Fraxinus* spp.), alm (*Ulmus* sp.), kinesisk valnøtt (*Juglans mandshurica*) og japansk vingenøtt (*Pterocarya rhoifolia*). Voksne biller legger egg på overflaten og i sprekker på barken og larvene spiser seg gjennom barken og inn i veden. Billen har fire larvestadier og spor etter larvene ses som tunneler med spon i. Larvene overvintrer inni treet og bruker ett

til to år på å utvikle seg til voksne biller. Voksne biller lever av bladene på vertstreet og lever kun noen få uker. Hunnene kan legge 60-90 egg. Selv om billen i sitt naturlige habitat i hovedsak angriper syke trær, har studier fra Nord-Amerika vist at den utenfor Asia også angriper friske trær. Infeksjon i et tre fører til at treet dør etter 2-3 år på grunn av skadene fra larvene som blant annet ødelegger for vann- og næringstransport i treet.

Bestandsstatus

Arten er forventet å fortsette å spre seg fra Russland, og den kan trolig angripe de fleste typer asketrær i Europa og føre til tredød både i parker, kulturlandskap og skog. I Nord-Amerika har asketrær ingen forsvar mot billen og arten har ødelagt over 20 millioner trær på under ti år. Arten er en trussel mot ask i Norge og ellers i Europa, den er dermed av økonomisk betydning, men også biologisk, fordi tredød og fjerning av ask endrer miljøet mange arter lever i. I et langt perspektiv kan billen dermed true arter og arts mangfold i skog hvor ask er en viktig komponent.

Referanser

Baranchikov, Y., Mozolevskaya, E., Yurchenko, G. og Kenis, M. 2008. Occurrence of the emerald ash borer, *Agrilus planipennis* in Russia and its potential impacts on European forestry. Bulletin OEPP/EPPO Bulletin 38: 233-238

OEPP/EPPO 2005. Data sheets on quarantine pests: *Agrilus planipennis* Bulletin OEPP/EPPO Bulletin 35: 436-438

Roques, A. & Lees, D. 2010. Factsheets for 80 representative alien species. BioRisk 4: 855-102

Wessels-Berk, B. og Scholte, E.-J. 2008. One beetle too many: The emerald ash-borer, *Agrilus planipennis* (Coleoptera: Buprestidae), threatens Fraxinus trees in Europe PROC. NETH. ENTOMOL. SOC. MEET. 19: 165-168